

Het grote monnikenwerk van Jan Bolder

Jan Bolder maakt werk van genealogie. Totaal 1072 naamennoten is de Didammer al op het spoor. Ze zijn allemaal aan hem verwant. Daarbij nog opgeteld de aange-trouwden en kinderen komt hij op 2724 personen, die allemaal in zijn computer zitten.

Het begon heel bescheiden. Toen zijn eigen kinderen geboren werden ging Jan Bolder wat familie-papieren verzamelen. Als notaris-assistent heeft hij dagelijks met zulke documenten te maken. Een collega, zelf overigens geen genealoog, raadde Jan aan om aan genealogie te gaan doen.

Dat gebeurde. „Toen ik in 1978 het rijksarchief in Arnhem binnen stapte, zat ik tussen oude mensen, allemaal eerbiedwaardige onderzoekers. Je kreeg toen de originelen nog ter inzage.“ Behal-

Rubriek over familie- en boerde-rijnamen door Henk Harmsen reacties en aanvullingen 0543-472603

ve in de boeken van de burgerlijke stand ging Bolder ook kranten en telefoonboeken na en kerkhoven af en bouwde hij daarnaast een grote verzameling bidprentjes en Didamse ansichten op. Ook vroeg

hij alle persoonskaarten van overleden Bolders vanaf 1940 op. Puur monnikenwerk. Zijn onderzoek moet over enkele jaren resulteren in een groot Bolderboek en een reünie. Het draaiboek hiervoor is al in de maak.

Liemers

Bolder blijkt een echt Liemerse naam. Van de 453 naamdragers in Nederland in 1947 (volkstelling) woonden er 323 in Gelderland, daarvan 98 in Didam, gevolgd door Arnhem met 55 naamdragers. Ook o.a. in de gemeenten Zevenaar, Bergh, Gendingen, Dui-ven en Wehl komt de naam veel voor. Je kunt dus wel zeggen dat het een echte katholieke Liemerse familie is. Met wat takken her en der in Nederland is (nog) geen aansluiting gevonden. Zo komt in West-Brabant de naam Bolders

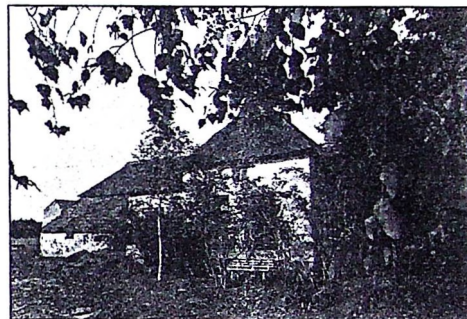
voor. In het Ruhrgebied zit nog een mijnwerkerstak die uit de Liemers komt.

In 1811, toen de burgerlijke stand werd ingevoerd, hadden de Bolders al een vaste naam. Er zijn dan ook niet veel naamvarianten.

De betekenis ligt min of meer voor de hand: Bolder of Balder is een voormaam. Maar het is ook een plaats in België (in 1403 Boelre) en de benaming voor iemand die een bepaald balspel beoefent. Stamvader Nicolaas werd rond 1700 geboren, maar de stamboom gaat inmiddels verder terug. Het oudst bekende Didamse stamhuis Bolder staat in Loil. Het antieke witte huisje van Pruis aan de Doesburgseweg 9 was eens de herberg 'De Nachtegaal' van tapper Willem Bolder (1773-1840). Er werd meer getapt dan in elke andere herberg in Didam. Het is nu

ongetwijfeld een van de oudste huizen van de gemeente Didam. Was Willem pachter; in 1839 werd de herberg bij een veiling gekocht door de bet-overgrootvader van Jan Bolder, Hendricus (1809-1841). Hendrik was ook grossier in sterke dranken. De naam Pruis kwam in 1913 ten tonele; in 1921 kwam in het pand een eind aan het café-bedrijf, doordat de ver-gunning werd overgeschreven naar het huis van Wiendels in Oud-Dijk.

In het pand in Loil is nog te zien waar eens de gelagkamer zat. Bewoner J.F. Pruis weet ook nog dat aan de voorgevel een bronsachtige nachtegaalfiguur hing. Ook was er nog lang een paardenstalling. De familie leverde klompen-makers, een veldwachter in Bergh en een pastoor in Utrecht, boeren en dagloners.

♦ De voormalige herberg De Nachtegaal in Loil is het stamhuis van de Liemerse Bolders. Willem Bolder was er begin vorige eeuw tapper. (Foto Hans Groene)

Ook 'aange-trouwden' brengen vaak interessante feiten in. Zo heette de oma van vaders kant Hegeman en ze was verwant aan Wolter Hegeman, Gelders krijgs-

overste in de Tachtigjarige Oorlog. En het oudershuis van zijn moeder in Oud-Dijk (Froon) waai-de bij de cycloon van 1925 helemaal aan de grond.

G.D. 21/10-1995

2728